

Malmö högskola
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Maria Södling
08-563 085 78
Maria.Sodling@hsv.se
BESLUT

2010-06-29
Reg.nr 641-1388-10

Beslut om tillstånd att utfärda examina på forskarnivå inom området idrottsvetenskap

Högskoleverket beslutar att ge Malmö högskola tillstånd att utfärda licentiatexamen och doktorsexamen inom området idrottsvetenskap.

Ansökan och ärendets hantering

Malmö högskola har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda examen på forskarnivå inom området idrottsvetenskap. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande sakkunniga: professor Kari Fasting, Norges Idrettshøgskole, professor Sigmund Loland, Norges Idrettshøgskole, professor Leif Dahlberg, Lunds universitet och docent Jens Ljunggren, Lunds universitet. Professor Christina Ullenius har medverkat som moderator. Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer med representanter för högskolan vid en hearing i Stockholm den 4 maj 2010. De sakkunnigas yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömningen har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de bedömningsgrunder som Högskoleverket har utarbetat. De sakkunnigas bedömning är att högskolan ska beviljas tillstånd att ge examina på forskarnivå inom området idrottsvetenskap. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Med hänvisning till 6 kap. 5 b § högskoleförordningen (1933:100) lämnar Högskoleverket även tillstånd att utfärda masterexamen inom samma område.

Beslut

Högskoleverket beslutar att ge Malmö högskola tillstånd att utfärda licentiatexamen och doktorsexamen inom området idrottsvetenskap

Högskoleverket beslutar också att ge Malmö högskola tillstånd att utfärda masterexamen inom samma område.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Anders Flodström efter föredragning av utredaren Maria Södling i närvaro av huvudsekreteraren Lena

Adamson, pressekreteraren Kristin Lindqvist och avdelningschefen Magnus Hjort.
I ärendets beredning har även utredaren Gun Eriksson medverkat.

Anders Flodström

Maria Södling

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
De sakkunniga

Utlåtande för ansökan om tillstånd att examinera på forskarnivå inom området idrottsvetenskap, Malmö högskola

Område: idrottsvetenskap

Ingående forskarutbildningsämne där utbildning initialt kommer att anordnas: idrottsvetenskap med inriktning samhällsvetenskap och humaniora

Område för examenstillstånd

Den idrottsvetenskapliga forskningen vid Malmö högskola, där sammanlagt 12000 studenter utbildar sig idag, har en tydlig samhällsvetenskaplig och humanistisk profil varför bedömargruppen finner att det valda området för examenstillstånd, idrottsvetenskap med inriktning samhällsvetenskap och humaniora, passar väl. Som framgår av ansökan är utgångspunkten att samhällsaspekter som genus, social klass och kulturell mångfald alltid påverkar idrotten, samtidigt som idrotten även utövar ett inflytande på samhället.

Malmö högskolas satsning på idrottsvetenskap har på tio år utvecklats från en handfull personer som utbildade lärare med idrott som tillvalsämne till ett av högskolans profilområden, idrott i förändring. Utbildningen är en av de största i Norden. Under 2009 läste närmare 600 studenter någon form av utbildning med fokus på de strategiska val, avgränsningar och utgångspunkter som kännetecknar verksamheten vid Malmö högskola:

1. En bred syn på idrottsbegreppet
2. En problematisering av traditions- och förändringsdimensioner
3. Flervetenskap med utgångspunkt i samhälls- och humanistiska perspektiv
4. Internationalisering
5. Samverkan och samproduktion

Området för examenstillstånd är väl avgränsat i ansökan och omfattar en helhet som på ett övertygande och rimligt sätt faller väl in i högskolans profilering, övriga utbildningar och forskning. Det synes också finnas goda möjligheter för områdets utveckling och samverkan med det omgivande samhället. Slutligen finner bedömargruppen att området faller väl in i övrig idrottsvetenskaplig utbildning och forskning i Sverige och därför utgör ett välbehövligt komplement som på sikt bör kunna förbättra svensk idrottsforskning nationellt och internationellt.

Hittills har Malmö högskolas doktorander endast kunnat uppnå doktorsgrad genom inskrivning och avtal med externa institutioner. Med det stöd som profilområdet idrott i förändring har av Malmö högskola anser bedömargruppen att det förefaller högst rimligt att förutse att området för examenstillståndet idrottsvetenskap med inriktning samhällsvetenskap och humaniora ska kunna bli framgångsrikt, speciellt eftersom kurser och handledning redan idag främst bedrivs inom högskolans ramar.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att högskolans argumentation för området för examenstillstånd är tillfredsställande.

Högskolans kvalitetsarbete

Malmö högskolas ledningsstruktur är under omvandling varvid bedömargruppen finner att ansökans beskrivning av besluts- och delegationsvägar är svårbedömd. Omständigheterna klarnade vid hearingen. Malmö högskolas nuvarande högsta beslutande organ är områdesstyrelsen som emellertid ska ersättas av en fakultetsnämnd vid halvårsskiftet 2010. En ny forsknings- och forskarutbildningsnämnd kommer att bli fakultetsnämndens beredande organ. Ordförande i forsknings- och forskarutbildningsnämnd är föredragande i fakultetsnämnd. Forsknings- och forskarutbildningsnämnden har det övergripande ansvaret för utbildning på forskarnivå och därmed det operativa ansvaret för kvalitetsarbetet. Som beredande organ finns tre nämnder med delegation att fatta vissa beslut.

Läroutbildningen, till vilken idrottsvetenskap hör och som i annan ansökan också söker examenstillstånd, har idag en organisation och en administration med väl uppbyggda rutiner för rekrytering av forskarstuderande och för genomförande av utbildning på forskarnivå inklusive genomförande av disputationer och licentiatseminarier även om doktorander idag endast kunnat uppnå doktorsgrad genom inskrivning och avtal med externa institutioner.

Vad gäller området idrottsvetenskap behandlas forsknings- och utvecklingsfrågor i ett råd som är ett beredande organ för forskningsnämnden. Där sitter enhetschef, enhetens professorer, forskningskoordinator, lektorer som representerar lärarna vid enheten och en doktorandrepresentant. Rådet behandlar frågor om forskarutbildningar, doktorandhandledning och ekonomi i relation till forskning och pedagogisk utveckling, publiceringsstrategi och internationaliseringsstrategi. Vidare diskuteras strategiska rekryteringar till enheten i relation till forskarutbildningsmiljöns utveckling. Till idrottsvetenskap har även personer utanför enheten knutits. Självklara referenspersoner är läroutbildningens dekan samt forskare vid andra enheter på Malmö högskola som bedriver olika former av idrottsrelaterad forskning.

Administrationen kommer att kompletteras med en studierektor/koordinator för utbildningar på forskarnivå. Förutom att de forskarstuderande diskuterar sina avhandlingsplaner med respektive handledare följer således forskningskoordinatören och forskarstuderande upp de individuella studieplanerna samt diskuterar lämpliga kurser och konferensdeltagande.

Vad gäller avhandlingsarbetet finns olika kontrollstationer. De forskarstuderandes texter behandlas på seminarier med särskilt utsedda opponenter eller externa opponenter liksom på slutseminariet för licentiatuppsatsen eller vid avhandlingens halvtidsseminarium. Avhandlingen behandlas dessutom vid ett slutseminarium före disputation. Även till detta finns särskilt utsedda och externa opponenter.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att högskolans kvalitetsarbete är tillfredsställande.

Forskarutbildningsmiljö

Forskarutbildningsmiljön inom området idrottsvetenskap leds av tre professorer och inkluderar ytterligare cirka 30 forskare som genom sin bakgrund i filosofi, historia, ekonomisk historia, sociologi, kulturvetenskap, rättssociologi, juridik, fysiologi, kulturgeografi, etnologi, socialantropologi, medievetenskap, psykologi och pedagogik gör forskningens inriktning relevant för området.

Generellt gäller att disputerade inom området idrottsvetenskap under de senaste åren har haft mellan 40 och 60 procent forskningstid i sina tjänster. Således synes finnas en kritisk massa av möjliga handledare inom området som har den tid som behövs för att säkerställa att forskarna har reella möjligheter att bedriva forskning framgångsrikt och med god kvalitet.

År 2009 fanns inom området elva aktiva forskarstuderande med finansiering genom doktorandanställning baserad på interna eller externa medel. Några av dessa är doktorander inom ramen för den med universiteten i Örebro och Göteborg samt GIH gemensamma forskarskolan. Man kommer att under 2010 utlysa tre nya doktorandtjänster inom området idrottsvetenskap.

Sammantaget finns goda möjligheter att området idrottsvetenskap med marginal kan ha cirka 15 doktorander gående per år, vilket kan anses tillräckligt för en framgångsrik miljö. Malmö högskola har dessutom flera internationella samarbetspartners.

Sedan 2006 anordnas ett forskningsseminarium varje vecka för att främja samspelet inte bara mellan forskare och doktorander utan också doktoranderna emellan för att stärka forskarutbildningens kvalitet.

I ansökan ingår en detaljerad översikt av vilka kurser och vilka kompetensmål som utgör den obligatoriska delen av doktorandutbildningen. Vid hearingen kom det fram att denna del av utbildningen redan existerar, och att på workshops och seminarier inom idrottsvetenskap deltar 15–20 doktorander som också kommer från andra utbildningsmiljöer på högskolan.

Specifikt kan bedömargruppen konstatera, att kurserna förefaller genomtänka och anpassade till varandra för att täcka doktorandens utbildningsbehov. Utbudet är brett med ämnesspecifika och tematiska kurser och ämnesöverskridande kurser i vetenskapsteori och metod, dessutom har man en praktiskt inriktad kurs i skriftlig och muntlig presentation och en pedagogisk kurs. I ansökan redogörs tydligt för hur kurserna förhåller sig till varandra både tidsmässigt och innehållsmässigt. Forskarstudierna inleds med en högskolegemensam kurs i vetenskapsteori, samt under första året även två metodkurser, en högskoleövergripande och en ämnesspecifik. Den senare innebär en fördjupning av tidigare kurser på grundutbildningen. Metodkurser erbjuds med inriktning på både kvalitativ och kvantitativ metodik. Vid hearingen framkom att man vill ge doktoranderna en allmän vetenskaplig kompetens istället för en alltför specialiserad, vilket också formuleras i ansökan som att ”ge den forskarstuderande allsidig kunskap om det vetenskapliga studiet av idrott”.

I ansökan framhåller man att varje doktorand har tillgång till egen arbetsplats och tekniska hjälpmedel samt att lokalerna är moderna, tillgängliga samt med tillgång till ett välutrustat bibliotek. Doktorander, fast anställda och handledare är placerade i nära anslutning till varandra. Något som också betonas är doktorandernas deltagande i områdets aktiviteter och verksamhet, såsom forskningsdagar och sociala aktiviteter. Att doktoranderna ges ett introduktionsprogram underlättar inskolningen.

Vid hearingen framkom att den studiesociala miljön är god. Den tillåter både enskilt arbete och kontakter med såväl andra doktorander som professorer och lärare. Folk är på plats och lokalerna fungerar som en samlingspunkt. Doktoranderna uttryckte sig även uppskattande om hur de introducerats i sitt arbete och med den fortsatta handledningen. På sikt skulle en starkare betoning på doktorandernas egen organisering, i ett doktorandråd eller liknade, samt deras representation i centrala organ och möjligheter att driva sina intressen kunna förbättras.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att forskarutbildningsmiljön är tillfredsställande.

Handledarresurser

Under hearingen rätades några av bedömargruppens frågetecken om handledarresurserna ut. Avtalen uppgavs vara klara och den procentuella fördelningen reell. Avdelningen ligger dessutom i startgroparna för att snabbt rekrytera två nya lektorer. Professorer och lärare har en hög kompetens på respektive område. Emellertid saknas det i ansökan information om strategier för långsiktig handledarförsörjning, problemhantering och handledarbyten. Denna eventuella brist uppvägs av den allmänna lärarkompetensen samt satsningarna på en handledarutbildning som är framåtsyftande. Ett flertal lärare har redan genomgått sådan utbildning och ytterligare står på tur. Målet är att samtliga handledare ska ha handledarutbildning eller motsvarande kompetens. Bedömargruppen anser att högskolans planer för handledningen är tillfyllest.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att handledarresurserna är tillfredsställande.

Ekonomi

Bedömargruppen anser att Malmö högskolas strategi för att trygga en långsiktig finansiering av forskning och forskarutbildning inom området är rimlig och övertygande. Forskarutbildningen har en finansiering som under normala ekonomiska omständigheter verkar tryggad över en längre period vad avser finansiering såväl av kurser och handledning som av doktoranders studiefinansiering. Således är budgeten säkrad genom samarbete med lärarutbildningen, vari idrottsvetenskap ingår. Sammantaget finns 20 miljoner kronor i statsbidrag, 20 miljoner kronor i externa anslag och ytterligare 10

miljoner kronor för ändamål som fakulteterna själva bedömer som strategiska. Dessa medel finansierar lärare, doktorander och kurser inom området idrottsvetenskap. Dessutom förfogar idrottsvetenskap över cirka 7 miljoner kronor av dessa medel efter egna prioriteringar, främst doktorandtjänster.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att ekonomin är tillfredsställande.

Infrastruktur

Malmö högskolas läge vid centralstationen och den nybyggda Citytunneln, liksom att lokaler är nybyggda och välutrustade, framför allt vad avser informationsteknologi, gör högskolans planer för att ge doktoranderna tillgång till en god infrastruktur övertygande och rimliga. Forskarutbildning kan bedrivas med hög kvalitet vad gäller litteratur, informationsteknik och annan utrustning. Dessutom förfogar doktoranderna över arbetsplatser i närhet till varandra och handledare.

Bedömargruppen noterar att mansdominansen är påtaglig bland både lärare och doktorander. Ledningen är medveten om förhållandet, beklagar det och uttrycker i allmänna ordalag en strävan att göra det bättre. Emellertid framkom inte vid hearingen någon tydlig strategi om hur detta problem ska hanteras annat än genom att försöka påverka kvinnliga studenter att intressera sig för doktorandutbildning. Samma intryck gav samtalet med doktoranderna. Den medvetenhet som finns avseende behov av förbättring på denna punkt har dock förutsättning att ge resultat framgent.

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att infrastrukturen är tillfredsställande.

Sammanfattande bedömning och förslag till beslut

Bedömargruppen föreslår att Högskoleverket ger Malmö högskola tillstånd att utfärda examen på forskarnivå inom området